

Een audiogekke verzamelaar van de maand

Op zondag 26 maart 2006 houdt Fred een fanatieke verzamelaar van oude audio en geluidsdragers een tentoonstelling op de verzamelbeurs in Eerde. Eigenlijk bestaat zijn verzameling uit een heleboel sub-verzamelingen zoals hij dat noemt. Zo verzamelt hij originele platenhoezen, singles en lp's in allerlei maten en toeren, bandrecorders, radio's, pick-ups en van alles wat daarmee te maken heeft.

Fred maakte al op zeer jonge leeftijd voor het eerst kennis met muziek. In zijn beschrijving van de eerste koffergrammofoon die hij zag, is nog te lezen hoe magisch hij dit fenomeen vond. Dat je zo'n zwarte plaat met groeven op een kastje legde, wat je vervolgens op moest draaien zodat de plaat ronddraaide en er dan een naald op moest zetten en dat er dan geluid uit kwam.

Als de plaat was afgespeeld, bleef hij net zo lang doordraaien tot je de afspiegelarm eraf haalde of totdat de veer

afgelopen was. Als je een andere plaat wilde spelen, moest je eigenlijk ook weer een nieuwe grammofoonnaald gebruiken. Die naalden zaten in kleine blikken naaldendoosjes, die zijn nog steeds een begeerd verzamelobject. Het was het begin van zijn grote liefde voor alles wat grammofoonplaten kon draaien.

De radio

Fred: "Eigenlijk was wat wij thuis de radio noemden geen echte radio. Het was een aan de muur opgehangen luidsprekerkast met een knoppenmechanisme dat onder de kast aan de muur was bevestigd. Men noemde dat de "radiodistributie van de P.T.T." De kast was in het begin van hout maar werd later vervangen door een hamerslag metalen luidsprekerkast. Meestal opgehangen dicht bij het raam, want daar kwam de kabel van de P.T.T. de huizen van de abonnees binnen. De draaibare knoppenschakelaar had 4 standen, elk voor 1 radiozender die door de P.T.T. werd doorgegeven, Hilversum 1 en 2, Duitsland en België. Het geluid was ook met een draaibare klikschakelaar regelbaar van hard naar zacht.

De kwaliteit van de weergave was vlekkeloos. Ik meen dat in de zestiger jaren de huur van de radiodistributie 4 gulden per maand was." Eigenlijk was dit al kabelradio. Eind jaren '60 werd de radiodistributie opgeheven.

De radiodistributie

De pubertijd

Als puber kwam hij erachter dat de leukste muziek (uit Engeland en Amerika) niet via de radiodistributie te beluisteren was. Daarvoor had je een echte radio nodig, want daarmee kon je radio Luxemburg ontvangen. Daarop werd veel Rock 'n Roll gedraaid en Engelse tophits. Daarom kocht hij in 1957 een oude lelijke tweedehands radio die goed speelde.

Een Erres radio uit 1957

Fred: "Mijn vrienden van die tijd kwamen bij mij op mijn kamer om op Radio Luxemburg naar Elvis Presley, Fats Domino, Bill Haley, Little Richard enz. te luisteren. Dolle pret was dat. En zo is het begonnen, mijn liefde voor de oude radiotoestellen, grammofoons, bandrecorders en allerlei soorten grammofoonplaten. Na een tijd streefde ik naar meer geluidskwaliteit en ik verkocht mijn radio en kocht een ander en beter tweedehands exemplaar. Een betere pick-up kwam er al snel en een bandrecorder om geleende platen op te nemen stond er spoedig naast. Allerlei luidsprekerboxen stonden in mijn kleine zolderkamer. Dit tot groot verdriet van de burens die van mij gratis mee mochten genieten van mijn o zo mooie muziek. Ik moet toen wel een paar honderd radio's etc. door mijn handen hebben laten gaan. Ik kocht ze op, knapte ze op, repareerde ze eventueel en verkocht ze dan weer, meestal met winst. Verzamelen deed ik dus niet. Zo tegen mijn twintigste was de gekte voorbij. Ik had nog een paar apparaten bewaard en kreeg het druk met andere zaken."

Zijn verzameling

Rond mijn veertigste kreeg ik van iemand een oude radio en een grote stapel oude (breekbare) 78-toeren grammofoonplaten. Deze platen worden vaak hardnekkig bakelieten platen genoemd, maar ze zijn geperst van schellak. De oude radio's zijn soms wel van bakeliet.

VERZAMELAAR VAN DE MAAND

Schellak platen

De vonk voor oude platen vlamde weer op en ik begon de rommelmarkten af te struinen, op zoek naar oude radio's, pick-ups, bandrecorders en grammofoonplaten. Ik was speciaal gecharmeerd van de muziek uit de jaren '40 en '50. De populaire Amerikaanse, Engelse en Duitse tophits van toen. En natuurlijk de oude Rock 'n Roll hits, meestal op 45-toeren singles. Daarvan heb ik er nu aardig wat. Het verkrijgen van deze zaken was in de jaren '80 niet zo moeilijk. Iedereen begon op te ruimen. "Weg met die oude zoot" vond men toen. Voor een paar gulden had je al een oude radio en voor een paar kwartjes een plaat. In die tijd zijn de mooiste toestellen in handen van verzamelaars gekomen voor zeer lage prijzen. Helaas liggen de prijzen nu wat anders.

In de afgelopen 25 jaar heb ik vele oude radiotoestellen en andere geluidsdragers opgescharreld, meestal op beurzen en markten en soms kreeg ik ze van kennissen en vrienden. Daarnaast begon ik mijn grammofoonplatencollectie uit te bouwen en legde ik mij toe op alles wat apart of zeldzaam was of eens een hit was geweest. Duizenden singles uit de jaren '50, de gloriejaren van de jukebox heb ik nu. Een jukebox heb ik me nooit kunnen permitteren en ik heb er ook geen ruimte voor, maar ik heb wel de originele platen die erin horen. Zo nu en dan, in een nostalgische bui, sleep ik een stapel oude 78-toeren platen naar beneden en draai die af op een daarvoor nog geschikte pick-up. Aan die oude 78-toeren platen kun je je overigens wel een breuk tillen.

Zijn erfgoed

Alle platen staan op alfabetische volgorde en meestal in de originele platenhoezen en dan weer in plastic hoezen. Soms voorzien van historische gegevens. Soms leek het Fred wel of de platen vanzelf jongen kregen. Zijn verzameling werd te groot. Daarom besloot hij op een gegeven moment om zich te gaan specialiseren op de jaren '40, '50

en '60, zijn jeugd. Soms doet het toch wel een beetje zeer om ergens afscheid van te moeten nemen en het liefst zou hij er een opslagruimte bij hebben, maar ook omdat de kinderen er nauwelijks in geïnteresseerd zijn, bouwt hij toch maar langzaam en voorzichtig af. Hij blijft echter nog steeds in bewondering genieten, van de prachtige radiotoestellen, grammofoons enz. van vervlogen tijden.

Zijn filosofie achter het verzamelen van dingen is, dat er mensen moeten en zullen zijn die oude dingen verzamelen om ze te bewaren voor het nageslacht. Uiteindelijk komen veel van die verzameling in musea terecht, en dat is goed. Er zijn in Nederland diverse achtenswaardige verenigingen op het gebied van geluidsapparatuur. Vaak worden kosten noch moeite gespaard om een beschadigd en/of incompleet radiotoestel of oude bandrecorder weer aan de praat te krijgen. Helaas zijn er nu nog maar weinig mensen thuis in de oude technieken. Moderne elektronici denken in chips en transistors en niet in elektronenbuizen (radiolampen).

Bandrecorder

De NVHR, (Ned. Vereniging voor de Historie van de Radio), stelt zich o.a. ten doel om te helpen bij het verzamelen, repareren en conserveren van oude geluidsapparatuur. Deze vereniging geeft een in schitterende druk en professioneel uitgevoerd driemaandelijks blad uit. Ook organiseert zij cursussen oude radiotechniek voor haar leden.. Naar die cursussen komen naast de grijze koppen toch ook wel jongelui die zich fanatiek met de radiohobby bezighouden en trachten het oude ambacht te leren van meestal zeer ervaren docenten.

Er zijn diverse musea in Nederland (o.a. in Hilversum, Hoenderlo en Borculo) die prachtige collecties elektronisch en

elektrisch oud jeugdsentiment tentoonstellen. Van huishoudelijke apparaten zoals stofzuigers en bakelieten haardrogers tot de meest ingewikkelde elektrische apparaten, oude radiotoestellen en televisies toe. Op platengebied is er voor zover Fred weet in Amsterdam een museum met een enorme collectie platen van voor en pal na de oorlog, zo tot de jaren zestig.

Allerlei draagbare radio's

Voorlopig blijft Fred nog even een vaste bezoeker in zijn eigen piepkleine museum. Hij kan uren met zijn verzameling bezig zijn en beleeft er nog veel plezier aan.

Fred vreest dat als verzamelaars niet alert blijven en dingen veilig gaan stellen, er dan straks weinig overblijft van het wondermooie elektrische/elektronische industriële erfgoed van de vorige eeuw, waaraan hele volkstammen plezier hebben beleefd door de jaren heen. Dit moeis mag en zal niet verloren gaan. Daar wil Fred zich sterk voor maken.

Als Fred eenmaal gaat vertellen over zijn verzameling gaat dat met zoveel enthousiasme dat hij er soms helemaal lyrisch van wordt. Een groot gedeelte van dit verhaal is ook door Fred zelf geschreven, omdat hij bang was dat ik anders belangrijke dingen over zou slaan, maar ik heb besloten zijn verhaal toch maar wat in te korten. Als u echter meer wilt weten over zijn interessante en prachtige verzameling, kom dan eens een kijkje nemen op zondag 26 maart op de verzamelbeurs in Eerde. Hij wil graag andere mensen enthousiast maken voor zijn verzameling en ook als hij mensen blij kan maken met een kopie van een oude opname waar ze speciale herinneringen aan hebben, dan vindt hij dat erg leuk.

Fred laat op zondag 26 maart 2006 zijn verzameling zien op de verzamelbeurs in Eerde

Door Fred de Audiogek en Hannie van Duynhoven,
secr. van de afdeling Oost-Brabant
verzamelbeurseerde@hotmail.com